

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Theologiæ Moralis

Moure, Antonio Fernandes de

Coloniæ Agrippinæ

Cap. 18. De furto & rapina.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40934

6 QVÆST. Qui dolo, aut fraude alium induxit. ut ambo relinquerent bona sua alicui pio operi, eo animo, ut superstes, suam partem reuocaret, ad quid tenetur? RES P. Ad restituendum hæredibus testatoris partem eius, quam dolo extraxit in illud opus. Ita communiter Doctores.

7 QVÆST. Consensit uxor, ut maritus de communibus bonis testamentum conderet, mortuo eo, potestne uxor testamentum, quo ad suam partem reuocare? RES P. Minime. Ita Couarr. & uterque Mol. locis citatis. Ratio est, quia tota illa dispositio, licet ex consensu uxoris, fuit mariti: ea vero per illius mortem absolutè confirmatur irreuocabilis.

CAPVT XVIII.

De furto & rapina. §. I.

- 1 Quid est furtum.
- 2 Quid est rapina.
- 3 An furti peccatum committat, qui animo tantum retinendi per paucos dies rem abstulit.
- 4 De re, qua perijt in manu furis, qua etiam in manu domini peritura erat.
- 5 Cum perijt diuerso modo, atque peritura erat.
- 6 De re salua in manu furis, qua peritura erat in manu Domini.
- 7 Cum res perijt diuerso tempore post in manu furis, atque erat peritura in manu Domini.
- 8 Cum res perijt diuerso tempore, ante atque erat peritura in manu Domini.
- 9 Cum perijt absque culpa furis.
- 10 In quo distinguantur furtum, & rapina.
- 11 An furtum & rapina differant genere.
- 12 An emptor bone fidei teneatur rem emptam vero Domino reddere.

Q 2

13 An

13 *An emptor bonæ fidei possit rem emptam iterum pro recuperando pretio latroni reddere.*

14 *De emptore malæ fidei.*

15 *Quæ quantitas furti facit peccatum lethale.*

1 **Q**VAESTIO. *Quid est furtum?* R E S P. Quot sunt sunt Doct. tot sunt furti definitiones. Ijs igitur omiſſis exactius definitur. Usurpatio occulta alienæ rei pecunia æstimabilis, invito domino. Usurpatio id est, iniusta acceptio. Nam usurpare, iuxta Gellium lib. 3. cap. 2. Budæum, & alios, est contra ius rem alterius vendicare. Iniusta item retentio. Eam enim furtum appellat D. Thom. 2. 2. quæst. 66. artic. 2. ad 2. Reinel in Pantheol. tit. de furto. Reliquas particulas explicui iam tractat. de restit. in communi.

2 **Q**VAEST. *Quid est rapina?* R E S P. Est usurpatio manifesta alienæ rei, pecunia æstimabilis, invito domino, & in hac manifestatione præſente, & sciente domino invito, licet non prohibente, ob impotentiam aut modestiam distinguitur rapina à furto, ut communiter docent Doctores.

3 **Q**VAEST. *Surripuit quis rem alienam, non animo sibi capiendi, committitne furtum?* R E S P. Si usus rei pecunia æstimabilis, furtum committitur. Ita communiter Theologi, & Iuristæ, & ideo. L. 1. ff. de furtis, in definitione furti aiunt esse contrectationem rei, vel usus, vel possessionis. Quia vero usus, possessio, & usufructus, rei nomine comprehenduntur, ideo à Theologis solo rei nomine significantur.

4 **Q**VAEST. *Ad quam restitutionem tenetur fur, in cuius manu res furtiva perijt, quæ eodem modo peritura erat apud dominum?* R E S P. De iudiciali foro in Lusitania certum est obligari ad rei restitutionem. Ita li. 2. Ordin. tit. 5. in alijs Regnis, ubi iure communi proceditur, res est contravenientia, affirmant Barto. & Doctores communiter, quæ refert Couar. 2. par. regul. peccatum §. 6. num. 1. Et videtur vera sententia iuste decernens illam pœnam furandi committi. In foro tamen conscientie ad restitutionem illius obligant Palud. in 4. d. 15. quæstion. 2. artic. 1. concl. 5. num. Ancharan à Couar. citatus, & ita videretur allernisse Me-

din. de restitut. quæst. 6. cap. 6. in fine. Nihilominus contra-
ria sententia amplectenda est Couar. proxime, & alio-
rum, quos refert Sylu. restit. 7. quæst. 5. Tolertanus libr. 4. de
restit. capit. 1. Ratio est manifesta, quia ex illo furto nul-
lum est domino damnum subsequutum; ergo neque vlla
subsequuta restituendi obligatio.

5 QVÆST. Quid censes, si in manu furis perijt diuerso
modo, atque erat peritura in manu domini. Verbi Gratia, in
manu furis perijt incendio, in manu vero domini erat peritura
illuione? RESP. Excusandus etiam est à restitutione.
Ratio est, quia apud Doctores res eodem modo perire
dicitur, & intelligitur, quo reuera interiit, licet diuerso
casu. Deobligatur vero ex eo, quod dominus non sit
pauperior factus, aut damnificatus, nec fur locupletior.
Ita intelligendi Medin. & Couarruias citati à Toletan.
libr. 4. capit. 1. nume. 23. Ratio est certa ex L. vehenda. §. 1.
ff. ad L. Rhodiam, ita decernente, vt si nauta repugnante
domino posuit merces in deteriori naue, merces perie-
rint, simul cum naui teneatur ad restitutionem: secus si
perierit, vtraque nauis.

6 QVÆST. Quid censes de fure, qui furatus est rem, que
reuera apud dominum erat peritura, nisi raperetur? RESP.
Teneri ad restitutionem censeo, quia fur factus est ex re
aliena locupletior, fuit tamen dominus bene fortunatus,
quia eo nescio rem illius ab interitu vindicauit.

7 QVÆST. Quid dicendum putas, cum res in manu furis
perijt tempore alio, quam erat peritura apud dominum, vt
post vnâ horam, &c. RESP. Si in illo spatio fuit fur in
culpabili mora, non reddendi rem domino, cuius bona
fortuna fuit, vt res sua non apud se esset, & periret, tene-
tur ad illius restitutionem. Ita Toletan. libr. 4. cap. 1. num.
26. Accursius L. si vehenda. §. 1. in schol. dolo, & culpa. Ratio
est, quia fur fuit solo illo spatio iniustus retentor,

8 QVÆST. Res perijt apud furem prius, quam peritura
erat apud dominum? RESP. Furem à restitutione excusat
Toletan. supra, adeo, vt affirmat esse excusandum, licet
malè illam distraxisset. Sed oppositum omnino asseren-
dum: & probatur à simili, nam nemo dixit nec ipse To-
letanus homicidam esse excusandum à restitutione ex
eo, quod occisus vir, ab alijs esset occidendus.

9 QVÆST. Quid dicendum, cum sine noua culpa furum perijt, quæ apud dominum paulo post peritura erat? RESP. Ad nullam tenetur fur restitutionem. Ratio est, quod damnnum subsequutum est ex mora restituendi: sed non fuit in culpa restituendi, ergo, & cæt. Ita docet mus Peres. Verumtamen non video cur non sit talis fur obligatus ad restitutionem, cum ex culpa furis res sit collocata in pereundi periculo. Nam nemo negaret esse obligandum, si antequam res periret apud dominum illam destrueret: sed ita se habuit fur in eo euentu; ergo & cæt.

10 QVÆST. Distinguitur ne furtum à rapina, in quo quod fur clam, raptor vero coram domino inuito aufert? RESP. Negat Soc. 5. iust. qu. 3. art. 2. sed in merito contra August. relatum cap. Poenale. 14. qu. 5. D. Thom. 2. 2. qu. 6. art. 3. ad 2. & qu. 118. ar. 8. at 3. Aristotel. 5. Ethicor. cap. 1. 4. L. fur. ff. de furtu. L. sex nouo iure. C. de seru. fug. Alii memb. 2. p. quæ 36. Abul. qu. 62. in cap. 11. Iudic. Tabicu. furtum Gabrie. in 4. d. 15. qu. 3. art. 1. notab. 3. & 4. Maior. quæ. 2. 4. Caiet. 2. 2. quæ. 66. art. 3. Couar. 2. part. regul. peccat. §. 4. num. 2. qui hanc sententiam omnium esse Theologorum testatur.

11 QVÆST. Differuntne specificè in genere moris furtum à rapina? RESP. Differunt Ita D. Thom. 2. 2. quæ. 66. art. 4. & ibi Caietan. Reinel. Soc. citati. Couar. 2. p. reg. peccat. §. 1. num. 2. Ratio est, quia usurpatio rei alienæ est iniusta, nam est contra inuoluntarium dominum: dominus vero aliter inuitus est cum eo clam, & aliter cum coram eo res aufertur; ergo similiter alia est usurpatio per furtum, alia per rapinam. Et ideo hæc circumstantia, cum specificè mutet, necessario est dicenda in confessione, iuxta Conc. Trid. sess. 14. ca. 5. & can. 7.

12 QVÆST. Qui bona fide rem alienam emit, tenetur eam inuento domino illam reddere, licet pretium latroni furtum, dominus nolit reddere? RESP. Negauit Argentinus 4. d. 15. post. art. 4. ad 1. & ibi Dionys. Carth. quæst. 4. Oppositum tamen est omnino asserendum, scilicet emptorem bonæ fidei teneri rem omnino restituere, licet dominus nolit pretium solum reddere, neque latro comparari à quo illud exigatur.

13 QVAEST. Qui bona fide rem alienam emit, potestne
 illam ad recuperandum pretium, pro ea solutum, latroni redde-
 re, postquam sciuit rem esse alienam, & dominum rei cognos-
 cit? RESP. Potest. Ita Altifiodor. libr. 4. tractat. 6. cap. de
 restit. quaest. 5. ad medium. Alenf. p. 4. quaest. 86. memb. 3. art.
 4. Gabr. in 4. d. 15. quaest. 2. art. 4. num. 25. Palud. ibid. quaest. 3.
 dub. 5. Directi iuris, quod etiam citant pro hac opinione
 Gabr. & Ioann. Med. D. Anton. 2. p. tit. 2. cap. 1. §. pro quo.
 Sylu. rest. 4. quaest. 1. & 7. Toletan. lib. 4. cap. 2. num. 18. In-
 struct. 1. p. cap. 95. hanc appellans communem opinionem.
 August. rest. 1. Tabiena, & alij. Nau. cap. 15. num. 9. ad finem
 §. ad 3. his conceptis verbis. Iure dubitari potest, an qui emit
 bona fide rem alienam à non domino, de hoc certior factus,
 illam reddere venditori possit, & suam pecuniam recuperare.
 Ad quod responderetur posse, ut respondet Alenf. auctor
 irrefragibilis, quem Gabr. & alij sequuntur. Ita Nau.
 Probatur deinde ratione. In primis, quia opposita sen-
 tentia dura videtur. Deinde, quia contra Doctorum nititur
 sensum, cui adeo mordicus hæsit Caietan. verb. re-
 stituit. ut asseruerit, debere emptorem, & teneri illam rem
 latroni reddere. Tertio, quia ille emptor bonæ fidei,
 nec ratione iustitiæ, nec ratione charitatis tenetur ad
 amittendum suum pretium reddendo rem domino, cum
 possit recuperare, reddendo latroni; ergo, & cæt. Antece-
 dens ostendo inductione. Non ratione iustitiæ, quia nul-
 lo iustitiæ iure tenetur quisquam esse alterius procura-
 tor, ut ei rem furto ablatam deferat, aut ostendat, vbi sit,
 nisi ad id ex officio teneatur. Non ratione charitatis,
 quia charitas nequaquam obligat, ut quis graui detrimen-
 to suo euitet graue alterius, & multo minus, ut æquale
 graue damnum alterius anteferat proprio æquali graui
 damno: imo ad oppositum si seruandus sit charitatis ordo.
 Quarto, quia licet ego promiserim rem alienam procura-
 re, ut tuta domino seruetur & reddatur: si postea aduertri
 minime posse talem curam suscipere sine graui meo dam-
 no, nullatenus procurare teneor, cum non promiserim, si
 tale aliquod graue damnum inopinato suboriat. Id vero
 euenit emptori bonæ fidei, si non latroni, sed domino re-
 emptam reddere procurer, subit enim graue damnum pe-
 cuniarum amissionis, quas bona fide dedit; ergo non
 tenetur,

tenetur, nec ex iustitiæ, nec ex charitatis iure. Adstringunt aliqui conclusionem ad solum emptorem scientem, vel saltem probabiliter credentem fore, ut latro restituat rem domino. Nihilominus tamen Nau. cap. 17. numer. 9. contra Medinam, conclusionem tueretur etiam in eo, qui credit venditorem nunquam restitutum eam domino. Et probat, quia emptor, plus tenetur sibi provide-re, quam domino rei. L. 51. preses Cod. de seru. cap. Non licet 23. question. 5. At vero cum reddit furi, recuperato ab eo pretio, sibi provider, faciendo actum iustum; ergo &c. Quod si ob id ex culpa furis domino damnum contingat, non est ei imputandum; quia reponit rem pretio cum a quo eam accepit, neque aliud ex vlla iustitiæ lege obligatur. Quod autem per accidens contingit, non est adeo attendendum. L. si quis ne causam ff. de rebus creditis 14. **QVÆST.** Quid censet de emptore mala fidei? R. E. S. Qui mala fide emit rem alienam a fure, sciens scilicet esse furtivam, potest ad comparandum suum pretium, illam furi reddere, ac proinde illam domino restituere, non tenetur. Explico conclusionem, Emittere rem furtivam sciens & prudens esse talem, postea poenitentia ductus, vel etiam metu amittendi, & rem, & pretium coactus, qui dominus iam notus est, conveni furem, & pretium repetij, remque emptam reddidi. Dico igitur me id iustum facere posse, nec ad domino restituendum teneri. In Alenf. 4. p. quest. 80. memb. 3. art. 4. Gabr. in 4. dist. 15. qua. 2. artic. 1. numer. 25. Palud. ibid. quest. 3. dub. 5. in expl. 1. proprii. Quamobrem merito iure sapientissimus Peres Societatis I. E. S. V. in manu exceptis, quæ apud me sunt temeritate damnat Toletanum, qui lib. 3. cap. 1. num. 200. oppositam sententiam communem appellat. Non sicut ait, significare videtur Toletan. qui lib. 3. cap. 4. num. 200. oppositam sententiam communem appellat, quia oppositam graues tenent Doctores, scilicet Alenf. Gabr. 67. Et præterea hæc sententia Tolet. pluribus locis, lib. 5. cap. 3. numer. 3. Sed clarius lib. 5. cap. 17. §. ult. his verbis. Quam tam differentiam ponit Nau. cap. 17. numer. 9. Bonæ fidei possessor potest vendenti rem reddere, cum competens non esse suam, at vero malæ fidei non: sed domino. Sed hæc differentia nulla est. Nam vterque possessor potest reddere

reddere venditori, & suum recuperare pretium, si autem hoc non possit, tunc reddere domino tenetur. Et istam sententiam tenet Alexand. de Ales. 4. p. quest. 86. art. 5. & Sylu. verb. restit. 3. §. 7. quamuis aliqui contrarium putent. Vnde potest, qui emit à latrone quacunque fide reddere latroni emprum, si potest, ipsum tamen exhortari debet, vt reddat. Sic ille. Probatum deinde efficacibus rationibus. Primo, quia ex eo tenetur emptor malæ fidei rem reddere domino, & non latroni, quia ex meliori statu eam traducat ad peiorem: sed hoc, si ita esset, non obstaret; ergo &c. Probo antecedens. Nullo iure, nec iustitiæ, nec charitatis teneor cum graui meo incommodo reducere rem alterius in meliorem statum, quam erat, quando eam emi, siue conscius, siue nescius in illius conditionis: sed quando emi, res erat in latronis manu: ergo satis erat rem iterum in eadem manu reponere, licet ab alijs sit surripienda: cum ob retentionem non fui in causa, vt à domino ad locum tutum recipere- tur; ergo &c. Probatum efficacius ex eo, quod res non habet meliorem statum in manu emptoris malæ fidei, quam furis, nam saltem habet æqualem, quia vterque fur est, imo peiorem; quod sic ostendo. Nam status rei alienæ sumitur à facilitate, vel difficultate redeundi ad dominum, sed fieri potest, vt emptor malæ fidei sit rapacior, atque ipso fure tenacior, imo frequentius ita erit, ergo difficilius reddetur domino à possessore malæ fidei, quam à fure. Confirmatur deinde; quia actio ipsa furis, recipientis rem alienam, non est mala, imo bona ex obiecto, quia recta tendit & sancte ad restitutionem, ergo nec ipsa actio reddendi, facta ab empore, quia mouetur ab intentione reponendi rem saltem in statu, in quo illam inuenit, ergo vt latro non peccat accipiendo, ita nec emptor reddendo: Præterea, quia ex opposita sententia sequeretur, vt si rem iam accepi, & nondum pretium reddidi, cogar, & pretium latroni reddere (repetit enim multis minis) & teneam rem domino præbere ex iustitia. Antecedens præterquam quod durum falsum apparet. Quoniam æque retineo ante pretij solutionem, atque depositarius malæ fidei non tenetur graui damno suo seruare rem alienam, sed illam ad illud euitandum

Q 5

latroni

latroni reddere potest, ergo &c. Tandem, Non maior est fur, & male fidei possessor inuito domino, emptor male fidei, quam fur qui à fure rem auferret: sed fur, qui furus est à fure, potest reddere eidem furi, vt docet Saa, *verb. furtum num 11* cum Alenf. D Anton. & Angel. quos citat. Imo secundum Nau. *sup.* non solum potest, sed debet, cum D Anton. Syluest. & iure, quod citat, ergo &c.

15 QVÆST. *Qua quantitas sufficit ad inducendam culpam mortalem?* RESP. Nihil hac de re certum inuenio apud Doctores, sed nunc, si vnquam, maxime dissident. Vnum altero semoto alio damno, quantitatem non esse attendendam per respectum ad pauperem, aut diuitem, à quo res auferitur, sed secundum se. Deinde, huiusmodi quantitatem, vel pecuniæ, vel rerum attendendam per respectum ad copiam & inopiam in loco, vbi sit furtum: nam hic est copia pecuniæ, & ideo illius utilitas, alibi vero è contra. Quod etiam dico de copia, & ipsarum rerum inopia, & ideo pro loci differentia, differens erit quantitas notabilis. Credo tamen hac in re standum esse communi Doctorum loci existimationi.

De Venatione. §. 2.

- 1 An sit venatio licita.
- 2 An qui feram ab alio vulneratam occidit, quam adhuc vulnerans sequitur, teneatur eam restituere.
- 3 Cuius est fera, quæ ab alio persecuta incidit in laqueos alienos.
- 4 An possint occidi animalia domestica longe à domibus versantia.
- 5 An possint occidi animalia septo inclusa.
- 6 Quis, & in quo loco possit prohibere venationem.
- 7 De venantibus in loco vetito.
- 8 De columbis.
- 9 De venantibus in agro alieno.
- 10 De venantibus feras, quæ per ostiola septi foras exeunt.

11 Quid

11 Quid de examinibus apu ab alue aribus exeuntibus.
12 An possint occidi animalia domestica, quæ iam do-
mum redire desueverunt.

1 QVÆSTIO. Estne licitum venari? RESP. Licet ea
animalia, quæ nullius sunt. Paret Insti. de rer. diuis.
Ratio est, quia hæc animalia vaga, ita hodie se
habent atque habebant ante rerum diuisionem, & ideo
primi sunt occupantis.

2 QVÆST. Infixisti lethale vulnus, & feram insequeris,
sed atius obuiam procedens illam capit, teneturne illam tibi
reddere? RESP. Tenetur. ita Syllu. verb. inuentum nu. 5. Aug.
ibid. Secus dicendum, si quamuis illam ego ipse insequar,
non vulnerauerim lethaliter, aut quanquam vulneraue-
rim, desisti ab insecutione; ita ijdem Auctores.

3 QVÆST. Dum tu insequeris feram, incidit in alienos la-
queos, cuius erit? RESP. Amorum, pars dimidia, in quam,
mea, pars altera laqueorum domini. Instit. de rer. diu. §.
quesitum.

4 QVÆST. Animalia suapte natura domestica, si longe à
domibus versentur, possuntne ab inuentoribus occidi? RESP.
Minime. Sed semper sunt dominorum. Instit. de rer. diuis.
§ gallin. Soc. 4. iust. qu. 6. art. 9. Syllu. verbo inuentum. nu. 7.
Aug. ibid. num. 1. Neque obstat, si a luporum periculo
ea animalia quis extraxerit. Ita decernitur l. 5. Ordinat. tit.
62. §. 3. L. Pomponius ff. de rer. dom.

5 QVÆST. Quæ animalia fera ab aliquo capta, & in septo
inclusa continentur, possuntne licite occidi aut eorum pariter?
RESP. Minime, sed sunt eius, qui ea inclusa habet, ita
colligitur ex L. 3. §. item feras. ff. de acq. possess. & Instit. de
rer. diu. §. fera. & §. item.

6 QVÆST. Quis, & in quo loco potest prohibere venationem?
RESP. In primis ex iure communi, vnusquisque in suo
fundo. L. 2. de acquir. rer. dom. & Instit. de rer. diuis. §. fera.
§ aprum. Verum ex consuetudine hoc ius abrogatum est,
ac proinde quisque in alieno agro venari potest. Imo
iure Lusitano id lingulis dominis prohibetur impedire
l. 5. Ordinat. tit. 91.

7 QVÆST. Ad quid tenetur, qui venatur in locis vetitis?
RESP. Dico primū Ad pœnam, veruntamen non nisi post
latā sententiā. Ita oēs Doctores, vt in materia de legibus
respog-

respondebo. Dico secundo. Si venatur in locis publicis prohibitis cuius eorundem locorum ad nullam tenetur restitutionem. Ita cum *Sot. Instruct. 1. part. cap. 148.* Dico tertium. Qui venatur in locis prohibitis particularium dominorum, non muro cinctis, sed parietibus, ad nullam tenetur restitutionem. Ratio est, quia dominus loci, non est dominus ferarum vagantium.

8 QVAEST. *Quid censes de columbis?* RES P. Columbae, quae columbarium incolunt, quatenus in eo sunt, domini sunt, & ideo, qui eas occidit, non absolvitur a restitutione. Ita *L. 3. §. item feras. ff. de acquiren. poss.* Si vero extra sunt, & intra certum spacium a columbario, adhuc domini sunt, & qui eas occidit tenetur ad restitutionem. Ita decernunt leges cuiusque regni, sed illae pro spatij longitudine consulendae sunt.

9 QVAEST. *Admonui venatorem, ne intra meos agros venetur, ille tamen venatus est, cuius est fera capti.* RES P. In Castellae regno est agrorum domini. Ita *L. 16. p. 3. titul. 8.*

10 QVAEST. *Habeo intra septum feras, veruntamen relictae sunt ostiola, per quae foras exeant, & intro redeant ad pacua, ad quid tenetur, qui eas foris inventas occidit?* RES P. Ad nullam tenetur restitutionem, licet inde eas aliquo illicio extrahat voluntarias. Ita *Cord. & Couar.* quos refert, & sequitur *Instruct. 1. part. cap. 4. num. 14.* decerniturque *L. 3. ff. de acq. poss.*

11 QVAEST. *Quid censes de examinibus apum ab alutibus abeuntibus?* RES P. Sunt capientis. Ita cum *Nau. Instruct. loco proxime citato.*

12 QVAEST. *Quid de animalibus, aut domesticis avibus existimas, quae statis horis redire domum solita erant, postquam huiusmodi redeundi consuetudinem amiserunt, poteritne quisquam eas capere?* RES P. Poterit. Ita decernitur §. *panonum.* & §. *apum. Instit. de rerum diuis. & L. Naturalem. 1. & 2. ff. de acquir. rer. dom.*

De Caesione lignorum. §. 3.

I *Quid restituere tenetur caesor lignorum.*

I QVAESTIO. *Ad quam restitutionem tenetur lignorum caesor?* RES P. Quando, quia in sylva caedua loci caedit,

cædit, cuius est, & incola eiusdem loci, ad nullam obligatur restitutionem, sed tantum ad pœnam post latam sententiam. Ita Sot. 4. iust. quest. 6. art. 4. Cord. quest. 17. Lopes. 1. par. cap. 149. Quod intelligo, nisi magnam stragem fecerit. Ita iidem citati Doctores, & Angles in Floribus de restit. Ratio est, quia ita tacita consuetudine negantur, & conceduntur incolis huiusmodi ligna. Item finitimi incolæ locorum, qui in cædis sylvis illorum, inuicem sibi cædunt, ad nullam tenentur restitutionem. Ita citati Doctores. Quoniam via recompensationis sibi mutuo condonant ablata.

CAPVT XIX.

De octauo Decalogi præcepto.

Non falsum testimonium dices.

§. Quoniam in hoc octauo præcepto prohibetur iniustitia, quæ proximo fit in verbis. Hæc autem iniustitia fieri possit in iudicio, & extra illud: de vtraque iniustitia te rogabo. Atque in primis de ea, quæ fit in iudicio, cuius materiam appellant Doctores Correctionem Iudicariam.

De virtute iudiciariæ correctionis. §. I.

- 1 Qui disputant de hac materia.
- 2 Cuius virtutis actus est iudicialis correctio.
- 3 Quo pacto facienda est iudicialis correctio.

1 QVAESTIO. Qui disputant de hac materia? RESP. Alenf. 3. p. quest. 40. vsque ad 45. Gabriel. lect. 75. in can. D. Ant. 3. p. tit. 9. Sot. 9. iust. quest. 4. & de leg. sec. m. 2. quest. 5. D. Thom. Interpretes 2. 2. quest. 67. Victor. de pot. ciu. Nau. cap. inter verba. & cap. Noui de iudic. Couarr. de pract. quest. Molin. tom. 1. iust. Casto de leg. pœn.

2 QVAEST. Cuius virtutis actus est iudicialis correctio? RESP. Ut respondeam, præmitto duos esse actus huius correctionis: vel enim componit pacem inter dissidentes partes?